

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 59. szám.

Szerda, március 11.

A gyermeknap Nagybcskerekén.

— Főhívás a gyermeknap ügyében. —
Nagybcskerek, március 11.

Ugy hisszük és valljuk, hogy amikor a nagy mindenség megalkotója remekművét betetözte, akkor mesterkezével az embert teremtette meg. Az Ur az embert saját arcával áldotta meg. Ezt úgy értsük, hogy az Urhoz hasonló, ő hezzá mindég közel állók, az ő kifogyhatatlan jóságára, áldására akkor vagyunk és leszünk érdemesek, ha azon szent lángot, a szeretetet, melyet szívünkbe plántált és amely lángnak sugarai lelkünket áthatják, soha nemcsak elaludni, hanem még alábbszállani sem hagyjuk.

Mi is volna az ember szív és lélek nélkül?

A szív és lélek meg mi volna szeretet nélkül? Az egyik a vérkeringést közvetítő, a másik minden állati életcselekvésre ösztönző szerv volna.

A szeretet jölvő érzésével áthatott ember legemibb kötelessége gyengébb embertársain segíteni. Az újabb kor nemesebb és hasznosabb fölfogása az, hogy ne a pillanatnyi, alamiznaszerű segélynyújtással, hanem a gyengébb embernek a bölcsőtől kezdve a felnőtté váló segélyezését, derekké nevelését tűzi ki elérendő célul. Ez az igazi segélynyújtás, amelylyel az így fölkarolt embercsemetéből serdülő, az értelem és tudásban, jó erkölcsben haladó gyermek, később munkára nevelt, a maga lábán megállani tudó ember lesz.

De a gyermeksegély nagyon sok esetben még annak megszületése előtt kell, hogy munkáját megkezdje. Az anyává készülő, de szűk, sőt sanyaru viszonyokban szünlődő nőt is gondozásába, ápolásába fogadja a mostani gyermekvédelmi intézmény.

Mert intézmény az ami hazánkban létrejött, hogy a közteher viselés és a társadalom szövetségére teremtik elő a jelzett irányokban való működéshez szükséges anyagi eszközöket, megtoldva a szeretetnek azon áldásos munkájával, mely örző anyaként lebeg a szegénysorsu anya, nő és az elhagyatott gyermek felett mindaddig, míg ez magát fön tudja tartani, önállóvá lenni és majdan maga is családot alapítani képes lesz.

Az ez évben városunkban és vármegyészerte április 2. és 3-án megtartani tervezett gyermeknapunk, nemcsak azt célozzák, hogy a jelzett irányu Gyermekvédelmi föladatak részére, több vagy kevesebb pénzt teremtsünk.

Egymással karöltve össze kell működni mindazon egyetek vezetőségeinek, amelyek az ember- és gyermeksegélyezéssel foglalkoznak. Így aztán lehetséges lesz az összes lakosság érdeklődését és csekély mérvben kikérendő áldozatkésztségét is megnyerni.

A nyerendő pénzsegélyezést nemcsak önkéntes adakozásból reméljük elérni, hanem a nyílt üzlettel bíró kereskedők és iparosok szives följánlása által olykép, hogy ezek az ápril 2-án és 3-án üzleteikben elérendő bevétel csekély százalék-résztét a gyermeknap céljára átengedjék.

Erre való tekintettel már most is arra kérünk mindenkit, hogy a jelzett időben leendő készpénz bevásárlásait ilyen ajánlatot tett üzletekben és lehetőleg akkor tegyék, akkorra halasztva vagy előbb megéjve a később szükségesek megvásárlását.

Az előre bocsátottak bővebb megbeszélése és szervezett eljárás megállapítása okából a tisztelt címet arra kérjük, hogy a folyó hó 14-ikén d. e fél 11 órakor

a vármegyeház főispáni kistermében tartandó gyűlésen magát képviseltetni sziveskedjék.

Nagybcskerek, 1908. március hó.

Botka Béla,
főispán, a „Torontáli Gyermekvédő-liga“ elnöke.
Szilágyi Albert, titkár.
Menczer Lipót, rendező.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindezen d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 16. Városi közgyűlés.

Március 20. Tudóvészellenes egyesület közgyűlése.

Április 2., 3. Gyermeknap.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

— **Személyi hír.** Botka Béla főispán ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Rendjelviselési engedély.** A király megengedte, hogy kadári báró Duká Géza követségi tanácsos az ottomán Osmanje-rend 2-od osztályát elfogadhassa és viselhesse.

— **Tanácsülés.** A városi tanács ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöke alatt ülést tartott, a melyen folyó ügyeket intéztek el.

— **A gyermeknap Nagybcskerekén.** Az április 2-ikán és 3-ikán Nagybcskerekén tartandó gyermeknap ügyében március hó 14-ikén szombaton d. e. fél 11 órakor értekezlet lesz a vármegyeháza főispáni kistermében.

— **Keresztény nő-egylet estélye.** A nagybcskerekéi keresztény nőegylet folyó hó 12-én tartandó estélyén közre fognak működni: Faur Margit k. a. saját költeményei felolvasásával, illetve Szilágyi Rózsika k. a. azok elszavalásával. Továbbá Orosz Margit k. a., Fischer

A „TORONTÁL“ tárcája.

A zsigori.

A szép orgonák nem viritanak többé!
Pedig hát a mult esztendőben még ugyan-csak viritottak, olyan pompásan, hogy a Giraud apó kertje mentében a járó-keleők megállottak csodájára. Milyen szerencsése is volt Giraud apónak, hogy ilyen nagyszerű orgonák viritottak a kertjében.

Szép szerencse, igen! Azt hiszik, hogy olyan könnyű pénzt csinálni az orgonavirágból? — Ugyan ki beszél itt pénzcsinálásról? — Hát Giraud apó! Mit neki az orgonavirág, ha nem lehet pénzt sajtolni ki belőle! Van-e valami becse mindannak, ami a földből kinő, azon kívül, melyet belőle nyerni lehet?

Nos, Giraud apó semmi hasznót nem húzhatott az orgonavirágból. Pedig megpróbálta, elhíhetik nekem. A mult évben egy szép reggel levagdosta mind a bevitte Párisba kocsin. Páris azonban éppen tele volt akkor orgonavirággal, minden felől székérszámra hordtak. Lehetően volt eladni, el kellett ajándékozni. Giraud apó alig vett annyit be, amiből felfogadott szekeresét kifizette. Dühösen tért haza, esküdözve, hogy nem csapják többé be.

Valóban a következő esztendőben békét hagyott az orgonájának. De egy másik kisenvedés várt rá. A virágait, melyeket nem tarolt le többé, mások tarolták le helyette, idegenek, mun-

kások, kik visszatértek esténként Párisba s kik tele tömtek velők a porontyaik kezét, hogy azoknak is részük legyen a tavasz örömeiből.

Nos, mit bántatta az Giraud apót, miután ő nem vehette hasznát az orgonáinak? Mit bántatta? Egyenesen dühösá tette, ha elgondolta, hogy mások örömet szereznek maguknak ezekkel a virágokkal, melyek az ő tulajdonai és a melyeket szethordanak a nélkül, hogy fizetnének érte. És haragját osztotta a felesége is.

Azért is két héttel ezelőtt, mikor az első virágbimbók fakadozni kezdtek a galyak végén, a két zsigori rossz szemmel nézte őket. Ujra kezdődik hát a história s megint bosszankodva kell látniok, hogy a tulajdonok mások kezére jut anélkül, hogy a legcsekélyebb hasznuk is lenne belőle, még csak tíz fillér sem! Nem, ennek nem szabad megtörténni, ezt nem engedik meg! És éjjel, amint nyugalomra tértek, zsigori aggodalmuk nem hagyta őket aludni, tanácskoztak. És amint a hajnak, megföhéritette az égboltot, felkeltek és lementek a kertbe. És mind a ketten, férj és feleség, közeledtek az orgonasorhoz, mint két cinkostárs, hogy sarlóval felfegyverzett kézzel nyiszálják le a galyakat, melyeken az illatos fűrtök reménye vöröslött és letarolták igrálmatlanul valamennyit. Mire elégedetten a munkájokkal, miután megölték a virágokat és meggyilkolták a tavaszt, kaján, kegyetlen örömtől ragyogó szemekkel mentek be.

És ezért nem viritanak többé a szép orgonavirágok a Giraud apó kerítése mellett! A Péter gyerek nem szeretkezik többé!

Nem azért, mert talán nincs vagy benne hozzá. Giraud Peter husz éves s van a mivel megnyerje a lányok tetszését. De kötelen tartva, mint a kutya, nincs módjában, hogy ilyen vadakra járjon vadászni. Pedig hát pompás vadtauyákat ismer. Vasárnaponként ismeri a zugokat, ahol lehet ölekezni, csokolózni a lugasok mögött. De hogy táncolni mehessen az ember, pénznek kell lenni a zsebében és Péternek nincsen. Mert az apja meg az anyja mindig elfelejt neki adni. A pénzes zacskók a szekrény aljában alusznak, repedésig tömve és ha hozzájuk nyulnak, mindig csak rásznak beléjük, ki soha sem vesznek.

Péter soha sem látott belőlük kijutni, csak mikor a közjegyzőhöz mentek kísértetbe ejtő alkalmakkor, ha egy-egy darab földet lehetett megvenni féláron. Ha a vásár megtörtént, egy darab földdel megint többet kellett megművelni. Péter tőri magát, de azért egy fillérrel sem gazdagabb. Ezért is vasárnaponként ahelyett, hogy a többieket bámulni menne, hogy hogy mulatnak s hogy ölelgetik a szép lányokat, otthon marad mogorván ábrándozni.

Mindazáltal neki is volt kalandja. Szeretett egy leányt, aki viszont szerette őt. De nem tartott sokáig. Ennek is az öreg zsigorisága volt az oka.

A falusi mosónő tanulóleánya volt, ki minden két héten haza horotta a fehérneműt; mert a vén Giraudné fajós karjai miatt maga nem moshatott. Éppen ezen a napon, mindig pénteken, az öregek bementek a vásárra a tromplijokat

Müncheni „Salvator-sör“

kapható egész március hónapban át.

Minden nap friss csapolás.

Ezenkívül a „Szent István-sör“ is állandóan csapon van.

234-x.8

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

Rózsika kisasszony, Szalay Margit kisasszony, Szabó Hella törvényszéki bíróné, Götter János, Backer Aladár, Schram Frigyes és Guckel János ének- és zeneszámokkal. Az estélyre szóló jegyek ára 1 korona. Jegyeket csütörtökön délig lehet váltani Szalay Józsefné előnökénél. Azon túl jegyek nem adnak el. Az estély a polgári iskolában lesz és 8 órakor kezdődik.

Torontálmegye a temesi főispán beiktatásán. Temesvárott március 18-án lesz Hertelendy Ferenc temesi főispán ünnepes beiktatása. Temesvármegye a beiktatásra meghívta Torontálmegyét is s törvényhatóságunk küldöttségileg vesz részt a beiktatáson. A küldöttségben való részvevőkre fölkérték: Botka Béla főispán, Baross János, ifj. dr. Daniel Pál, Demkó István, dr. Farkas Geiza, Főris József, dr. Gyertyánffy László, Hertelendy Ferenc, Hertelendy Imre, Jankó Ágoston alispán, Jagodics Bogumil, Jekelfalussy Zoltán, Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t. Rónay Jenő, Tallián Béla v. b. t. t., Tallián Emil, dr. Várady Imre és dr. Vinczehegyi Ernő.

A nagyszentmiklósi kulturstély. A nagyszentmiklósi Magyar Társaság elnöksége a következő levelet intézte a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület elnökségéhez:

A nagyszentmiklósi Magyar Társaság által e hó 7-én rendezett kulturstély sikerét főképpen az egyesület kiküldötteinnek közreműködése biztosította. Midőn ezért úgy az egyesület, mint dr. Csirbus Géza és Borsodi Lajos uraknak hála és köszönetemet nyilvánítom, van szerencsém közölni, hogy az estély tiszta jövedelmének felérsze fejében 279 kor. 30 fillért küldtettem ma becses címükre. Midőn ezen összeg vételének szíves elismerését kérem, vagyok hazafias törvénnyel Nagyszentmiklóson, 1908. évi márc. 10-én, Simonsich Géza kir. tan., egyesületi elnök.

A torontálmegyei gazdasági egyesület és a mezőrendőri törvény. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894 évi XII. t. c. végrehajtásánál észlelt tapasztalatok ezen törvény módosítását tették szükségessé. A földművelésügyi miniszter ki a módosítás foganatosítását programjába felvette, a szükséges előmunkálatokat megindította és a torontálmegyei gazdasági egyesülethez leiratot intézett, melyben felszólítja, hogy a törvény hiányairól szerzett tapasztalatokat jelentésbe foglalva terjessze föl. E rendeletből kifolyólag a megyei gazdasági egyesület a kérdést tanulmányozására dr. Gyertyánffy László elnöke alatt bizottságot küldött ki, melynek elnöke Orsó Gáspár bégaszegyházi jegyző, egyesületi tag. A bizottság tegnap délután dr. Gyertyánffy László el-

nöke alatt a vármegyeházán értekezletet tartott, amelyen Orsó Gáspár előadó előterjesztette javaslatát. A kiváló szaktudással és szorgalommal kidolgozott terjedelmes véleményjavaslatot, mely rendkívüli gyakorlati tapasztalatokról tanuskodik, az elnök és Marton Andor gazdasági egyesületi titkár rövid hozzászólásai után az értekezlet egyhangulag elfogadta és az egyesület véleményeként a földművelésügyi miniszterhez felterjeszti.

A nagybecskereki Chevra-Kadisa közgyűlése. A nagybecskereki Chevra-Kadisa lovag Weisz Izidor, a hitközség másodelnökének elnöke alatt, a tagok nagyszámu jelenlétében tegnap tartotta évi rendes közgyűlést. Löffler Jónás titkár által szerkesztett évi jelentés felolvasása és a szárazmadások bemutatása után a közgyűlés a jelentést nagy tetszéssel tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Az elnök a hitközségi előjáróság nevében a Chevra vezetőségnek buzgó és nemes tevékenységéért köszönetét és elismerését fejezte ki s indítványozta, hogy Grün Simont, a Chevra 82 éves, érdemekben gazdag jelenlegi elnökét, örökös díszelnökké, Hubert Manó és Kanizsa Lipót előjárósági tagokat pedig tiszteletbeli választmányi tagokká válassza. A közgyűlés elnök indítványát egyhangu határozattal elfogadta. A felolvasott jelentés szerint a Chevra-nak 1907. évben 15.450 korona 75 fillér bevétele, 13.737 korona 2 fillér kiadása volt; a pénztár maradványát 1713 kor. 73 fillért az 1908. évre átvitték. Jótékonyaságu célokra, mint szegények segélyezésére, betegek ápolására és gyógykezelésre 2344 korona 12 fillért fordított. Halálatos volt 1907. évben 30, ezek közül az egyet költségen 7-et temettek el. Kegyelettel emlékezett meg a közgyűlés az egyesület múlt évben elhunyt tagjairól, kikért a szokásos gyászistenit tisztelet a főrabbi távolléte miatt folyó évi április hó 1-ére halasztatott. Ezek után megejtették a bizottságok választását. Megválasztották a számvizsgáló bizottságra: Hajduka Jenő, Hirtenstein Márk és Kovács J. M., ennek a bizottságnak régi érdemes tagjai; a választó-bizottságra: Deutsch József, Eibenschütz Gerő, Kovács J. M., Mayer Henrik; Pollák Győző dr., Schlesinger Jakab és Weisz Izidor. A napirend utolsó tárgya volt az új tagok felvétele, mely elének érdeklődés mellett történt. Végül az elnök indítványára a közgyűlés a távollévő főrabbit sürgőnyileg üdvözölte, örömet és szerencsevánait fejezte ki neje gyógyulásának kedvező lefolyása fölött. Ezzel a közgyűlés az elnök elítélésével véget ért.

A gyálai rét. Szeged városa már régóta foglalkozik avval a tervvel, hogy a nagyterjedésű gyálai rétet megveszi. Mint Szegedről jelentik, az ottani városi tanács most megint az előkészítő intézkedéssel foglalkozik és bizottságot küld ki, hogy az érdeklődők a rét ára iránt Ugy lehet tehát, hogy nem sokára javaslattal áll elő a tanács a rét megvételére vonatkozólag.

Zöldi Elza állapota. Mint Temesvárról írják, az öngyilkos szándéku Zöldi Elza állapota szemmel láthatóan javul, az ideges tünetek mulóban vannak s lelki világa is megnyugvatóbb képet nyújt. Sokat beszél környezetével, de óvatosan kerül minden részletet, mely vonatkozásban áll a nagy izgalmat keltett eseményekkel.

Köszönet. A nagybecskereki könyvnyomdászok f. évi február hó 29-iki jux-estélyére a következő felülfizetések történtek: N. N. 30, dr. Várady Imre országgyűlési képviselő 10, Farkas Geiza 10, Kaufmann István 10, Oldal Antal 10, Mayer Rezső 10, dr. Brájler Lajos 10, dr. Kuszing János 5, dr. Nagy Dezső 5, Elek Zsigmond 5, Tomcsányi Elek 3, Mocsányi Rikárd 2, Herold Ferenc 2,40, Tolliczky Száva 2, Oszuszky András 2, Semaey Gyula 2, Hochholzer János 2, Balogh Géza 2, Magyary Pál 2, Kövesdi Józsefné 2, Roitter Oszkar 1, Weisz Izidor 1, N. N. 1, Szalóky Mihály 1, Posner György 1, Német Károly 1, Graf János 1, N. N. 1, Györfly Jenő 1, Miuczán György 1, dr. Millich Jakab 1, dr. Sándor Mihály 1, Murka Lajos 1, Kollarich gyógyszerész 1, Horváth Ignác 1, M. M. J. 1, Pierre János 1, Hornyák Ferenc —50, Somogyi József —40, Petru N. —20, Bobek György —20 korona. A rendezőség e helyen is köszönetét fejezi ki a felülfizetéseikért és hálás köszönetet mond Bornhauser Rózsika kisasszonynak, Szöllőssy Károlyné urnóknak, Schneider János és Strélinger Márk uraknak a jegyeladásokért, valamint az egyes közreműködőknek az estély sikerének emeléséért.

Rudnyánszky Gyula Amerikában. Rudnyánszky Gyula, a jeles magyar költő tudvalevőleg most Amerikában él. Eddig nem igen hallatszott róla hír, mignem most megtudjuk, hogy a költő kinn lapot szerkeszt. A napokban ugyanis a következő levelet kaptuk:

Tisztelt szerkesztő uram! New-York városában az amerikai magyarság részére Amerikai Hírlap című képes hetilapot szerkeszték, mely 1908. március 15-én indul meg. Szeretném az ön lapját cserébe kapni. Kérem intézkedjék, hogy becses lapja az Amerikai Hírlap címére már a legközelebbi számtól kezdve járjon. Az Amerikai Hírlap később napilappá lesz és az amerikai újságok mintájára külön színes vasárnapi kiadásban is megjelenik. Annak idején természetesen azt is készségesen küldöm. Remélem, elindítja lapját és állandóan fantáziá lapommal az összeköttetést. Fogadja őszinte üdvözlömetem a messze idegen világrészből, ahol, ha valakinek honvágytól fáj a szíve, a költőnek szakszerűsággal járhat. Kiváló tisztelettel Rudnyánszky Gyula.

A drága föld. Törökkanizsáról írják a következő hirt, amely élénken tanúsítja a föld drágaságát.

A Torontáljózseffalva község tulajdonát képező ugynevezett Dolnyi réten folyó hó 4-7. napjain tartották meg az árverést. Hátszáz hold cserélt ez alkalommal gazdát hat esztendőre, mert a haszonbérlet ennyi időre szól. Az első napon csupán a torontáljózseffalvai zsallerek árverezhettek 100 hold földre, amely holdankint került árverés alá. A község ilyen módon skart gondoskodni arról, hogy szegénysorsu polgárai lehetőleg olcsó áron jussanak földhöz. A második napon 250 hold föld került árverés alá 2 és fél holdas parcellákban s ez alkalommal is csak községi polgárok vehettek részt az árverésen. Ezen a napon már alaposan felszökött a haszonbér; míg ugyanis az első napon 50 koronájával kelet el egy hold föld, a második napon már 80 koronáért béralték ki a földnek holdját. A harmadik és negyedik napon, amikor már bárki részt vehetett az árverésen, haszonbér megközelítette a 100 koronát. Torontáljózseffalva község tehát 700 hold árterben levő föld haszonbére címén több mint 40.000 korona jövedelemre tett szert, holott néhány évvel ezelőtt ugyanezen földért csak 4000 korona haszonbért szedett be. A bérlok a föld legnagyobb részén keadart fognak termelni, amire a szegedi kenderfonó gyártól előlegeket is kaptak.

A temesvári országos vásár. A temesvári rendőrkapitányság közli, hogy az idei temesvári Szent-József országos vásár folyó évi március hó 19-étől bezárólag március hó 23-áig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március 19-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Felülfizetés. A vasutaszövetség folyó évi március hó 7-én megtartott tancsestélyén a következő felülfizetések történtek: Gróf Csekonics Endre 20 korona, Torontálmegyei takaré- és hitelbank 15 korona, dr. Várady Imre, Pleitz Fer. Pál, Takaré- és előleg-egylet, Közgazdasági Bank, Nagybecskereki takarékpénztár 10-10 kor., dr. Nónay Pál 8 korona, Gara Sándor, Szentes Sándor, dr. Nagy Dezső 5-5 kor., Országos tárházak 6 kor., Kellner József, Réber Ferenc, Braun és Prandell, özv. Guttmann Jakabné 4-4 kor., Feketics Mihály 4 kor., Balázi József, Sárfly Sándor, Steinitzer Géza, Franz J. László, Zeller Mór 3-3 kor., Weisz Hermann Berényi Félix, Herzog Gyula és társa, Sterlinger Márk, Engelsmann Lajos, Hajduka Jenő, Semsey Gyula,

eladni. Péter együtt volt otthon s ő vette át a kimosott ruhát.

A leány sem volt boldog épügy, mint Péter. Az asszonya kopáltatta, verte. A két pária arra volt teremve, hogy megértse egymást. Meg is értették s mert mindkettőnek sok volt a panasza, vigasztalták egymást tehetőségük szerint. Egy napon, mikor megint ez igralmas cselekedetre adták magukat, az öreg asszony a szokottnál korábban tért haza, együtt érte őket. Nagy felháborodásában előhívta a férjét.

A vén Giraud hallva a dolgott összehuzta a szemöldökét. Majd kiküldte a fiát, meg a feleségét s egyedül maradt Mariettával.

— Add ide a pénzt! kiáltott rá.

— Micsoda pénzt? kérdezte szegényke reszekelő hangon.

— Amit Pétertől kaptál!

— De hisz ő nem adott nekem semmit!

Giraud kételkedő pislogott rá. Ez az egyetlen gondolat villant meg az agyában: Péternek valami módon sikerült egy pár fillért eldugni előle és most ennek a lánynak adta!

— Igazán? kérdezte bizalmatlanul, nem adott semmit?

— Igazán.

— Fordítsd ki a zsebeidet!

És Marietta szeggyentől pirulva kénytelen volt kiforgatni a zsebeit, melyekből egy árva sou sem gurult ki.

Erre Giraud apó ajtót nyitott s a feleségéhez beszélt:

— Hagyjatjuk a fiut, nem kerül neki semmibe, mondta.

Hagyhatják! . . . Péter szerette volna is. De Marietta felháborodva a vén ember szemtelenségén, úgy intézte a dolgot, hogy ne kelljen többé a házuk tájára se menni. Azóta egy vén pupos asszony hordta haza Giraudékhöz pénzeként a fehérműt.

És Giraud Péter egyedül, mogorván odahaza ezért nem szeretkezik már többé!

Giraud apó nem rakja többé élére a szekrényében a tallérokat!

Meghalt.

De elégtelen halt meg. A fia, Péter, folytatni fogja szugori mesterségét: az öreg példájához hasonlóan fordította.

Egy órával ezelőtt, hogy lelkét kiadta, határozottan — megbizonyosodott erről Giraud apó.

Hörögve fektült az ágyán. A felesége három éjjeli virrasztás által kimerülve, aludni tért. A vékony közfalon át hallani lehetett, mint horkol a szomszéd szobában. Péter egyedül maradt a haldoklóval. Egy széken ülve, már egy óra óta kűzködött az álommal, mely eltompította az agyát.

Az állatok szereinek magukra maradni végküzdelmükben. A vén paraszt ugyanezt az ösztönyt érezte magában feltámadni. A gyertya fényénél, mely az ágy fejénél égott, látta a fiut álmosan bóbiskolni a széken.

— Péter, mondta elhaló hangon, menj fektüdni.

Péter a zsebeit dörzsolva egyenesedett fel.

— Miért? kérdezte.

— Nincs senkire szükségem ahhoz, amit most tenni akarok.

— De . . .

— Semmi de, menj aludni!

Péter felállott, az ajtó felé tartott, kinyitotta és betette maga után. De tüstént rá nyikorgott az ajtó és a támadt nyílásban a legény feje lőn látható.

— Apám uram! mondta.

— Nos? Mi az? kérdezte az öreg.

— Ha majd meg akar halni, hát fujja el kend a gyertyát!

Giraud apó nem rakja többé élére szekrényében a tallérokat. De mosolylyal az ajkán halt meg, s szó balzsamával kérés szugori vén szívéen. (V. S.)

Joseph Motnet.

Friedmann Zsigmond, Kovács János, Kovács Lajos, Grósz György, Kovács Konrad, Grünberger Soma, Kertész Márk, dr. Szlammer Ágoston 2—2 kor., N. N., Sxtius József, Schneider Lajos, Hanauer József, Márton Gusztáv, Szikora Pál, Szórád Mihály, Szórád Mihályné, Szórád Zsófia, Pierre János, Kur'ander Imre, Eckstein Mátyás, Holländer N., Praschák testvérek 1—1 korona.

— **Öngyilkosság a templomban.** Nagykikindáról írják, hogy ott vasárnap, a gör. kel. szerb templomban rémes módon vetett véget életének Csávits Tima, aki valamikor vagyonos ember volt Csávits azonban néhány év előtt eldorbézolta minden vagyonát s most teljesen elszűllött. A vasárnapi mise előtt, ugyíáztik teljesen italoosan, felment a templom tornyára, hogy onnan levegőse magát; ebben azonban megakadályozták, mire lefutott és a templom kórusán egy nagy késsel felmeteszte hátát. A súlyosan sérültet a kórházba vitték, ahol nagy kínok közt kiszenvedett.

— **Pékszájra Eszéken.** Eszéken, mint onnan jelentik, bérdférfenciák miatt az összes pékségdek sztrájkba léptek. A sztrájkolók egy része ugyan egy műhelyben saját üzemből állít elő fehér kenyeret, ez azonban nem elégíti ki a város szükségletét. A kenyérhiány igen erősen érezhető.

— **Vászaák hangversenyei.** Régi jó ismerősünk Vászák, három cigánybandájával, akinek Nagybecskerek közönsége már anyai kellemesen eltöltött órákat köszönhet, mátol fogva minden nap a Rózsaszállodában hangversenyt tart.

— **Életunt hivatalnok.** Szalay Imre apatini szolgabírói irodavezető tegnap Apatinban revolverrel szájába lőtt és azonnal meghalt. Az öngyilkos harmincnégy éves volt és két árvaot hagyott hátra. Valószínűleg könnyelmű életmódja kergette a halálba.

Minap hagyta el a sajtót Notari szenzáció társadalmi regénye, a nagy feltűnést keltett *Quelle Signora magyar fordításban.* Az „Amolyan nők” címen. Szerző e művében merész kézzel világit bele a társadalom hazugságaik és bűneinek a sötétjébe. Megkapóan igaz és realis képek vonulnak föl a regényben, mely egy prostituált nő naplója alakjában valóban művészi érzékkel festi a mi társadalmunkat győző sebeket, és szavakkal boncolja mindama tüneteket, melyek ezeket kíséri Notari regénye a maga egészében a szenvedők iránti részvétnek felkiáltása azon környezet ellen, mely a szerencsétlenek romlásba jutásáért felsős. Tehát a társadalomhoz intézett e könyv minden kijelentése, melynek nagyobb hatásossága kedvéért a maga nyers leplezetlenségében tárja fel az emberi dokumentumokat. Oly kiméletlen ez a leplezetlenség, hogy a merészebb irodalmi termékekét éppen nem prudériával fogadó Olaszországban is szemérem elleni kihágás miatt sajtópör indult meg szerzője ellen. Ez azonban fényes rehabilitációval végződött, mert szakértők kimutatták, hogy amilyen kiméletlenül mutatja be Notari könyve a társadalom erkölcsi festőjét, annyira világos a célja: megvetést, méltatlankodást imprimálni e bűnök iránt. Az „Amolyan nők” gondos művészi fordítása tökéletesen visszaadja az eredetinek összes szépségeit. A csinosan kiállított könyv ára 2 kor. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadónál Sachs Frigyes Budapest, VI., Andrassy-ut 37.

— **A Liniment.** Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzslések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzslése mindig igen jónak bizonyult. Ezen bitünő háziszser jó eredménnyel alkalmazott bedörzslésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerboltban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cég-jegyzésére figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Irodalom, művészet.

* **Somogyi Károly halála.** Mint Nagyváradról jelentik, ott tegnap temették el az egész város társadalmának nagy részvéte mellett Somogyi Károlyt, a Szigligeti-színház napokban elhunyt igazgatóját. A színház férfi tagjai gyászdaokát énekeltek és a társulat nevében Fehér Gyula mondott búcsúbeszédet. A színház előtt Erdélyi Miklós igazgató mondott beszédet. A temetőben a sírnál a nagyváradi cigányzenészek játszották el az elhunyt kedvenc nótáit, mielőtt a koporsót leeresztették a sírba. A koporsóra temérdek koszorút küldtek.

* **Nyugat.** A „Nyugat” 5-ik száma a követ-tartalommal jelent meg: Cholnoky Viktor: eszere. — Lesznai Anna: Versek. — Jób

Dániel: Liegen Egon felesége (novella). — Hatvany Lajos: Gyulai Pál. — Ady Endre: Tintaszagu szerelem. — Szini Gyula: Yoru herceg legendája. Fenyő Miksa: Muzsika. — Kemény Simon, Ady Endre, Kosztolányi Dezső, Balázs Béla: Versek. A felyelő rovatba irtak: Iguotus, Kafka Margit és Csáth Géza.

* **A „Zenélő Magyarország” közismer zeneműfolyóirat** ép most megjelent 354-ik füzetete újra a legjobb s kedvelt zongorajátékosokat közli, mint: I. „Halj! maga gazda uram” és „Huzzad cigány, ne sajná d a kezdet”, két pompás magyar nótát. II. Bodor Erő „Végre idele”, báró Eötvös József gyönyörű költeményére szerzett mődalát. III. Böhm Andor talp alá való remek „Demokrata cárdás”-át. IV. „A szélmalom” című érdekes jellemarabot Mann D-től. Elismert tény, hogy anyai zeneművet — s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait — csak 6—8 koronáért szerzhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzetete ad e pompás zeneműfolyóiratnak, mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s azoufölül a 20 kiváló becses, 40 korona bontó árt képviselő, zeneműajdonságot tartalmazó „Husvéri zenealbum”-ot teljesen ingyen adja feléves előfizetőinek. Előfizetések a most folyó január—júliusi félévre a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest, VIII., József-körut 24. intézendők.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén két nemzetiségi képviselő beszélt a házszabályrevízió ellen, azután pedig interpellációk voltak, a melyek közt szóváltották Kristóffy volt belügyminiszter legutóbbi beszédét is.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki 10 órakor nyitotta meg az ülést. Az elnöki előterjesztések során bemutatta Béla Henrik, az új trencsényi képviselő mandátumát.

Okolicsányi László előadó betervezti az igazoló-bizottság jelentését Farkas Albert gornyiszei képviselő mandátumáról. A mandátumot rendben találták s így végleg igazolták.

Ezután áttértek a házszabályrevízió vitájának folytatására.

Elsőnek Goldis László nemzetiségi beszélt délig a revízió ellen.

Utána Pop-Csicsó István nemzeti-ségi következett, aki szintén a revízió ellen beszélt felkeltőig.

Ekkor megállapították a következő ülés napirendjét és áttértek az interpellációkra.

Először Apponyi Albert gróf kultuszminiszter válaszolt Bozóky Árpádnak a szebeni iskolák dolgában tett interpellációjára s konstátálta, hogy az interpelláló adatai tévesek s a szebeni iskolákban tanítanak magyarul.

A Ház a választ tudomásul vette.

Most Farkasházi Zsigmond intézett interpellációt a kormányhoz Kristóffy József volt belügyminiszternek a radikális párt multkori gyűlésén mondott beszéde miatt. Farkasházi azt mondja, hogy Kristóffy beszédét nem lehet szó nélkül hagyni, mert a paktumról olyan tényeket mondott, amelyek a koalíció vezéreire kompromittálók s amelyekkel nem lehet tisztázatlanul hagyni. Ez állítások miatt Kristóffy már is vád alá kellene helyeztetni a kormánynak. Kérdi a kormányt, hajlandó-e a paktumnak Kristóffy által fölemelt tényeiről tájékozást nyújtani.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszolt Farkasházinak. Mindennekelőtt konstátálja, hogy ő Kristóffy beszédét már elmondása előtt ismerte, mert egy ujságíró megmutatta neki. Kijelenti, hogy ő Kristóffyval sohasem tárgyalt s a paktum pontjai már készen voltak, mikor ő a kabinetalakításra vállalkozott. Kristóffy beszédével nem tartja szükségesnek a bővebb foglalkozást s a fölhozott dolgok nem olyanok, melyek rekriminációra ad-

nának okot. Kristóffy nem hajlandó vád alá helyezni, mert erre nézve megállapodás történt a kormány tagjai közt. Kristóffy beszéde semmi egyéb nem volt, mint agitáció az általános választói jog mellett, a melyet a kormány programjába fölvetett s a melyet a nyári szünet előtt a Ház asztalára is tesz. (Helyeslés.)

A Ház a választ tudomásul vette.

Bozóky Árpád, Molnár Jenő és Zachariás János kéri, hogy interpellációikat máskor mondassák el, amibe a Ház beleegyezik.

Hammersberg László a horvát helyzet ügyében interpellálja a miniszterelnököt.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogyha szükséges lesz, rendkívüli eszközöket is fog használni a kormány, hogy Horvátországban konszolidált helyzetet teremtsen.

Ezt a választ is tudomásul vette a Ház s ezzel az ülés véget ért.

A városok és az adóreform.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Thaly Kálmán kezdeményezésére a városok képviselői tegnap délután az adóreform ügyében értekezletet tartottak. Az értekezleten, amelyen Thaly Kálmán elnökölt, Wekerle Sándor miniszterelnök is megjelent s hosszabb beszédet mondott. A miniszterelnök beszédében elismerte, hogy a városok terhei nagyok s hogy azokon segíteni kell. Az a helyzet nem maradhat fenn, hogy a városok pótdadóval fedezzék szükségleteiket. Ennek a helyzetnek orvoslásáról gondoskodni fog s a jövő évi költségvetésbe a belügyi tárca javára jelentékeny összeget fog a városok segítségére beállítani. Ezután a további teendőkre választottak egy adóügyi és egy háztartási bizottságot.

Bizalom a kormánynak.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Kassáról sürgönyzik, Abauj-tornavármegye tegnapi közgyűlésén a kormánynak egyhangulag bizalmat szavazott.

Március 15-ike és a képviselőház.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház március 15-ike hatvanadik évfordulójának emlékeztére hétfőn, március 16-ikán nem tart ülést.

A Duna—Tisza csatorna kormánybiztos.

Budapest, március 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint politikai körökben beszéltek, a Duna—Tisza csatorna kormánybiztosává Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter Hieronymi Károly volt minisztert akarja kinevezni, aki a csatorna eszméjének megpendítője volt.

Mérenylet a norvég király ellen.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Krisztiániából sürgönyzik, ott egy svéd ember tegnap este a norvég királyi palota ablakaira lövöldözött. Az illető 10—12 lövést tett s a golyók a szobák falaiba furódtak, de senkiben nem tettek kárt. A merénylet letartóztatták, aki kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a norvég királyt akarta megölni. A rendőrség azt hiszi, hogy a merénylet örült, mert közismeretű, hogy a norvég királyi pár nincsen most Krisztiániában.

Nagy sikkasztás egy földmives egyletnél.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szabadáról jelentik, a nemrégiben megalakult ópalánkai földmives-egylet a salgótarjáni banktól nagyobb hitelt akart igénybe venni. A bank leküldötte egyik tisztviselőjét, hogy az egylet könyveit megvizsgálja. Eközben kiderült, hogy az együletnél 180 ezer korona hiány van. A földmives-egylet könyvelője Merluft Antal agyonlőtte magát. A vizsgálat folyik.

Gyilkos feleség.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szolnokról jelentik, ott ma reggelre ágyában halva találták Orosz János ottani jómédu gazdát, akit valaki megfojtott. A vizsgálat hamarosan kiderítette, hogy Orosz a felesége ölte meg, hogy a vagyonát mielőbb megkeperithassa. A gyilkos asszonyt leartóztatták.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	24 18
Buza (októberre 1908.)	19 80
Rozs (áprilisra 1908.)	21 54
Rozs (októberre 1908.)	17 50
Zab (áprilisra 1908.)	15 72
Tengeri (májusra 1908.)	13 36

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vért-jegyzet - a halászt - kérjük ügyelme venni.

vérszegénység

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkatrészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulhatatlan.

Egy eredeti üveg ára K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

22c-3.3

Közgazdaság.

□ Gazdasági tanulmánykírdulás. Siobán Viktor kir. állattenyésztési felügyelő és Weress Kelemen, a megyei gazdasági egyesület kiküldöttjei vezetése alatt több kis- és nagytoráki gazda folyó hó 10 én Grabáca rárdukt ki, az ottani állattenyésztési viszonyok tanulmányozására, mely alkalommal 3 fajbikat vásároltak.

□ Borkiállítás Nagyteremén. A Délmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete a hó huszonkilencedikén Nagyteremén, az ottani községi főkegyelet közreműködésével, borkiállítással egybekötött vándorgyűlést rendez. A kiállításra környékbeli szőlősgazdák is küldhetik bormintáikat. A kiállítás ünnepélyes megnyitása a hó huszonkilencedikén, délelőtt tíz órakor történik, mire a kiállítás megtekintése következik, majd pedig a díjak kiosztása eszaboztatik.

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

SARG-féle 60
KALODONT
LECJOBB
Filles FOG-CRÈME

A., „Magyar Király” szálloda

korcsmai helyiségébe
albérlő kerestetik
elszámolási biztosíték
ellenében.

Ugyanott pincértanonc is felvétetik.

Bővebbet a szálloda irodájában.

268-1.1

447/1908. sz.

Czrepaja község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alólirott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvai járási mezőgazdasági bizottságnak 371/1908. sz. véghatározatával egy

kiselejtezett 8 éves bika

f. évi március hó 19-én d. e. 9 órakor a községháza előtt nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Czrepaja, 1908. évi március hó 10.

271-2.1

Község előljárósága.

382/1908. kig. sz.

261-3.3

HIRDETMEYNY.

Közhírré tételik, hogy Nyerő község 3000 kat. holdnyi határában gyakorlandó vadászati jog

1908. évi aug. hó 1-től számítandó 6 (hat) egymásután következő évre f. évi március hó 28-án d. e. 10 órakor Nyerő község-házánál szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Nyerő, 1908. évi március hó 6.

Retzler József,
jegyző.

Bruder József,
bíró.

Gőzkazán

59⁶⁴ m² fűtőfelülettel, Belleville-rendszerű, vizesöves, továbbá egy Tangye-féle 30 eff. HP. magasnyomású

gőzgép

olesón eladó. A kazán és gőzgép jelenleg üzemben van.

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ ÉS FIAI,
NAGYBECSKEREK.

(269-3.1)

601/1908. sz.

273-1.1

1129/1908. sz.

Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott község előljárósága köhírré teszi, hogy a község belterületén létesítendő téglajárda-burkolat

kiviteli munkálat biztosítására f. évi márc. hó 14-én d. e. 10 óra or a község-ház tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog megtartatni.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Románecska, 1908. évi márc. 9.

Molnár János,
jegyző.

Magda Jovan,
bíró.

Elköltözés miatt

az egész lakás és irodaberendezésem, komplett ebédlő, hálószoba, nappali, rövid zongora, fűthető fürdőkád, íróasztalok, pénzszekrény, iratszokrény, másológép, írógép, 500 kilós mérleg, minden kifogástalan állapotban, alig egy évig használva

olcsón eladó.

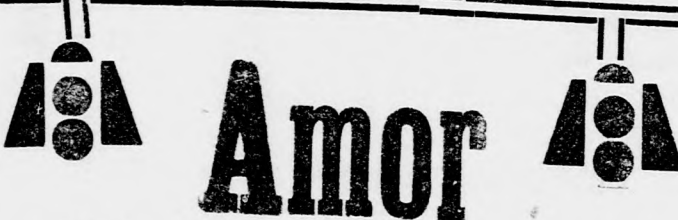
Helyiségem kiadó és akár azonnal átvehető.

LEDERER JÓZSEF

Fő-utca, Kovács-féle ház.

Telefon 209.

Telefon 209.

Amor

higiénikus mosdó-pasztillát
férfiak, nők egyaránt használják.

Doboza I korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.

213-10.8

Ma és minden nap

VÁSZÓ cigánybandája

nagy

hangversenyt

tart a RÓZSA-szálloda

kávéházában.

274-x.1